

Čo tie deti dokážu...

Veru. Všetci, ktorí sme čítali súťažné príspevky, sme sa čudovali. Boli sme veľmi milo prekvapení bohatou detskou fantáziou i množstvom príspevkov.

Súťaž vo vlastnej literárnej tvorbe Moja rozprávka prebiehala v mesiacoch október – december 2003. Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave ju pripravila v spolupráci s Mestom Trnava pre všetkých čitateľov do 15 rokov. Možnosť zapojiť sa do súťaže mali všetky deti, ktoré si rady vymýšľajú, i tie, ktoré rady rýmujú.

Päťčlenná porota v zložení: Mgr. Daniela Bániková – Mestský úrad Trnava, Ľubica Slobodníková, Helena Horváthová, Veronika Chorvatovičová, Petronella Mikušová – Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, sa rozhodla udeliť deväť hlavných cien týmto súťažiacim:

V kategórii próza I. stupeň ZŠ

1. miesto - Matej Nemeč: Lenivý Martin
2. miesto - Paulína Mancová: Ako sa z chudobného dievčaťa stala kráľovná
3. miesto - Ľubko Gazdík: Zvonivý budík

V kategórii próza II. stupeň ZŠ

1. miesto - Monika Tajcnárová: Matka príroda
2. miesto - Magdaléna Žišková: Kráľovstvo snehuliakov
3. miesto - Dávid Vozár: Rozprávka o cmúľajúcom kráľovstve

Za poéziu ocenenie získali:

1. miesto - Peter Drozda: Autičko Favu
2. miesto - Natália Štefáková: Výlet kráľovstvom
3. miesto - Lucia Nemcová: Lenivá Evička

Z celkového počtu 92 príspevkov porota ocenila za nápaditosť i ďalších šesť súťažiacich:

Adam Krupík: Stroj času
Marta Veselská: Pyšná salónka
Andrea Václavová: O múdrej lipe
Natália Tomašovičová: Papagáj Pepsi
Filip Deket: O troch vareškách
Tomáš Hotový: Rozprávka o oživnutom snehuliakovi

Všetky ocenené práce si môžete prečítať v tomto mimoriadnom čísle Čarušky, ktoré držíte v rukách.

26. január 2004 sa tak vpiše do pamäti nielen oceneným čitateľom, ale i všetkým ostatným, ktorí sa na slávnostnom vyhodnotení súťaže stretnú so spisovateľom Romanom Bratom.

Naše poďakovanie patrí i pani učiteľkám, ktoré dokázali deti podporiť a objaviť nové talenty.

Pre tých, ktorí radi súťažia a držia sa hesla „Viac hláv, viac rozumu“, pripravujeme veľkú kolektívnu súťaž KAMARÁTKA KNIHA pre celé kolektívy aj s pani učiteľkami.

Tak smelo do toho!

LENIVÝ MARTIN

Bola raz jedna dedinka. V tej dedinke domček, v domčeku pec a na peci lenivý Martin. Martin bol chlapec ako každý iný, ale bol veľmi lenivý. Mama ho strašne rozmaznávala, ale otec stále vravieval: „Nebud' lenivý, raz zle dopadneš!“

Neďaleko žil starý kráľ, ktorý mal jedinú dcéru. Raz kráľ vyhlásil, že jeho krásnu princeznú uniesol veľký drak.

V jedno ráno otec poslal syna po drevo, aby mali čím v zime zakúriť. Martinovi sa nechcelo, ale otca si nechcel pohnevať, a tak išiel. V hlave mu stále prebehovali myšlienky o krásnej princeznej. Rozmýšľa a na cestu sa nepozerala, ani nevie, kam to až prišiel. Zrazu vidí deduška a deduško mu vraví: „Dobrý človek, nájdeš mi palicu, som slepý a už dlho ju hľadám.“

Martin bol síce lenivý, ale mal dobré srdce. A tak dobré srdce zvíťazilo nad lenivosťou. Podal mu palicu. Vtom sa starček premení na dobrého čarodejníka. „Tvoje dobré srdce zvíťazilo nad lenivosťou. Zober si tento zvonček. Keď ním zazvoníš, budeš tam, kde chceš byť.“ Martin sa starčekovi poďakoval, pozbieral drevo a odišiel domov. Doma porozprával mame o všetkom, čo sa mu stalo. Rozhodol sa, že pôjde zachrániť princeznú. Mama mu zabalila niečo pod zub, a tak šiel Martin zachrániť princeznú od zlého draka, ktorý chce zožrať princeznú. Zazvonil zvončekom a zažalal si byť pri princeznej. A tak sa aj stalo. Ocitol sa v lese a zbadal obrovského draka, ako chce zožrať princeznú. Princezná mu vraví: „Chod' preč, lebo zožerie aj teba!“

Vtom chytil Martin veľký kameň a hodí ho do draka.

„Hej!! Drak!! Tu som!! Nechytíš ma!“

Drak sa za ním obráti, Martin zazvoní zvončekom a je na druhej strane. Drak sa otočí, no Martin opäť zazvoní a želá si byť tam, kde bol aj predtým. Takto plietol draka, až sa drakovi zatočila hlava a spadol na zem. Martin rýchlo podišiel k princeznej, zazvonil zvončekom a boli na kráľovskom hrade. Šťastný kráľ vyobjímal princeznú i Martina.

Martin požiadal krásnu princeznú o ruku a keďže kráľ bol šťastný, že sa našiel taký odvážny junák, ktorý jeho jedinú dcéru zachránil, ruku princeznej dal. Martin a princezná žili spolu a žijú dodnes, ak nepomreli.

PS: Aj mne by sa zišiel taký zvonček.

Matej Nemeč, 9 rokov

ZŠ Gorkého, Trnava

1. miesto v kategórii próza I. stupeň ZŠ

AKO SA Z CHUDOBNÉHO DIEVČAŤA STALA KRÁLOVNÁ

Bola raz jedna chudobná rodina, kde žilo dievča Malvína spolu s jej macochou. Jej macocha je veľmi zlá. Stále na ňu kričí, to je hrozné, chud'á Malvína. Macocha prikázala Malvíne, aby išla zháňať potravu. Malvína zháňa potravu a nič sa jej nepodarilo zohnať. Prišla domov s prázdnyimi rukami. Macocha jej vynadala, že nič nepriniesla a povedala, že raz ju niekam dá.

O niekoľko mesiacov neskôr.

Macocha sa dosť hnevá na Malvínu a hovorí: „Čo s ňou spravím? Čo s ňou len spravím? Čo len spravím? Á, už to mám! Dám ju zavrieť! Nie, už to mám! Hodím ju do studne! To je dobrý nápad!“

Malvína je už v studni. Studňa je veľmi hlboká.

Keď Malvína precitla, ocitla sa na krásnej lúke a na tej lúke stál veľký zámok. Malvína hovorí: „Kde to som?“

Vtedy uvidela zámok. „Je veľmi krásny,“ povedala si. „Pôjdem sa tam pozrieť.“

Malvína sa ide pozrieť do veľkého zámku, ale premýšľa: „V týchto šatách tam nemôžem. Už to mám! Spravím si šaty z kvetov, čo tu rastú.“ Malvína našla na lúke kúsok látky. A z nej si urobila šaty. A topánky? Tie našla. Kvety si dala do vlasov.

Zaklopala na bránu zámku. A stráže povedali: „Kto si, priateľ alebo nepriateľ? Prichádzaš v dobrom alebo v zlom?“

„Prichádzam v dobrom úmysle. Chcela by som tu len prespať.“

„Chodte, slúžky vás zavedú ku kráľovi.“

Malvína išla ku kráľovi a kráľ sa do Malvíny zaľúbil na prvý pohľad. Kráľ je veľmi mladý, skoro ako Malvína, len o niekoľko rokov starší. Je aj veľmi krásny.

Kráľ súhlasil, aby Malvína prespala v jeho kráľovstve.

Vybrali jej tú najkrajšiu izbu, akú mali. Prešlo niekoľko dní a noci a Malvína sa do kráľa zaľúbila. Nechcela si to priznať, ale premýšľala: „Čo keď je do mňa tiež kráľ zaľúbený, ako ja do neho, ale nechce si to priznať?“

A kráľ si hovorí to isté.

Ale raz prišiel taký deň, že si vyznali lásku. A na ďalší deň kráľ Malvínu pobožkal. Odvtedy spolu chodili tri mesiace a na ďalší mesiac sa vzali. Bola to krásna svadba. Odvtedy nie Malvíne, ale kráľovnej sa narodila malá princezná. Kráľovná bola rada, že má dieťa a tak isto aj kráľ. Svoje dieťa pomenovali Amália.

A žili si šťastne, až kým nepomreli.

Paulína Mancová, 8 rokov

ZŠ Gorkého, Trnava

2. miesto v kategórii próza I. stupeň ZŠ

VÝLET KRÁĽOVSTVOM

Bol raz jeden kráľ, ten mal stádo kráv...

Nechajme kravy kravami,
prejdime sa komnatami,
za novými kamarátmi.

V kuchyni Petrik pomocník,

buchty pečie ako nik.

Varešku má v ruke,

celý deň je v múke,

zástery má suché.

Princezná Jolanka

a jej sestra Anka,

celý deň sa hrajú,

tie sa ale majú.

Majú len päť rokov

a sú poklad kráľov.

Šaty majú z hodvábu

a sú plné pôvabu.

V stajni majú koňa,

zo záhrady vanie ruží vôňa.

V záhrade pod ružami spí Dorka,

spí ako Šípková Ruženka.

Vilko ako princ ju prebudí,

po vlásokoch ju pohladí.

Vilko má rokov dvanásť

a Dorka jedenásť.

Vilko a Dorka sú kamaráti veľkí,

nepohádali by sa za svet celý.

Už vychádza z lesička,

mladá dáma Evička.

Cvála na koni cez lúku,

ružu má na klobúku,

v sedle nemá páru.

Na balkón vychádza kráľovná,

vystretá a rovná.

Volá dcéry na večeru,

veď sú hladné, namôjveru.

A už bežia spolu,

k rodinnému stolu.

Večer pôjdu spať,

čo sa im bude snívať?

Navečerali sa a už boli unavené. Bodaj by neboli, veď sa celý deň naháňali po lúke. Pestúnka ich uložila spať. Ihneď zaspali. Celú noc sa im snívalo o tom, čo budú robiť zajtra. Tu sa naš výlet končí, že ste smutní? Nevadí. Prečítajte si ešte raz príbeh celý.

*Natália Štefáková, 10 rokov
Gymnázium J. Hollého, Trnava
2. miesto v kategórii poézia*

MATKA PRÍRODA

V dávnych časoch žila na Zemi mocná a spravodlivá Matka Príroda. Mala štyri dcéry: Jarninu, Letninu, Jeseninu a Zimninu. Každá z dcér bola úplne iná, ale krásna. Ibaže boli veľmi hašterivé a navzájom si závideli to, čo druhá mala, a ony nie.

Matka ich často napomínala, ale zbytočne. Jarnina závidela Letnine zlatožlté, obilím voňajúce šaty. Letnina zase závidela Jarnine pestré kvetované šaty z voňavých fialiek a prvosiенок. Jesenina sa pýšila krásnymi červenohrdzavými vlasmi, ktoré mala vždy vyumývané. Nachádzali sa v nich pozapletané listy všetkých farieb. Zimnina mala pleť bielu ako sneh, rovnako biele šaty boli popretkávané striebornými vločkami.

Jedného dňa zavítali do ich krajiny štyria švární princovia. Boli to synovia kráľa času. Volali sa: Ročník, Mesačník, Týždenník a Denník. Keď princovia uvideli krásne dcéry Prírody, na prvý pohľad sa do nich zaľúbili. Aj devy opätovali city princom. A hľa! Aké veľké divy robí láska! Z hašterivých a závistlivých dievčat sa stali milé a dobré sestry. A tak, ako každá rozprávka má šťastný koniec, aj táto moja sa končí tou najkrajšou a najväčšou svadbou, akú Zem ešte nevidela. Do roka a do dňa sa všetkým štyrom šťastným párom narodili synovia. Jarnine sa narodil Marček, Aprílko a Májko, Letnine Júnko, Júlko a Augustínček a Jesenina sa tešila zo Septembrička, Októbríčka a Novem-bríčka, Zimnina porodila Decembrička, Januárka a Februárka.

Kde je láska, tam je aj svornosť a šťastie. Matka Príroda sa potom ešte dlho tešila nielen zo svojich dcér a zaťov, ale aj zo svojich početných vnukov.

*Monika Tajcnárová, 11 rokov
ZŠ A. Merici, Trnava
1. miesto v kategórii próza II. stupeň ZŠ*

KRÁĽOVSTVO SNEHULIAKOV

Kde bolo, tam bolo, v Bielej doline neďaleko jazera bolo kráľovstvo snehuliakov. Kto v tom kráľovstve býval? Iste správne tušíte, že snehuliaci. Veľkí, malí, štíhli aj guľatí. Bolo ich tam veľa. Všetci sa mali radi a bolo im naozaj dobre. Jeden druhého navštevovali, vzájomne si pomáhali, hrali sa a zabávali. Snehuliak Poetko písal krásne básničky do Snehovej knihy. Snehuliačka Melódka vyhrávala na harmonike a snehuliačka Pastelka maľovala umelecké obrazy do Závesnej galérie.

Skončili sa prázdniny a snehuliáčikovia nastúpili do Snejznej školy. V škole poslúšne sedeli na svojich sánkach a dávali dobrý pozor. Preto sa v nej aj veľa užitočného naučili. Iba snehuliak Leňoško nechcel chodiť do školy. Myslel si, že je dosť múdry a učebnice snehológie, srieňológie, ľadológie a dobrológie sú nanič. Pyšne si vykračoval po zľadovatennom chodníku a posmieval sa snehuliáčikom, že chodia do školy. Ako sa tak posmieval, prihovorila sa mu snehuliačka Bacuľka a povedala mu, aby si dával pozor na ľad, lebo na ľadológii sa učili, že si na ňom môže zlomiť nohu. Ale Leňoško sa len za-

smial a povedal, že je to hlúposť. Nedal si povedať, no Bacuľka ho ďalej napomínala, aby sa neposmieval, lebo na dobroľógii sa učili, že všetci snehuliaci majú byť dobrí, milí a nie zlí a namyslení. Ale Leňoško ju zas vysmial. Zrazu sa na ľade pošmykol – a bác! Neposlušný Leňoško si zlomil nohu. Od bolesti kričal na Bacuľku, aby mu pomohla vstať. Sľuboval jej, že už nikdy sa nebude posmievať školákom, lebo sa musí priznať, že keby chodil do školy a učil sa ľadológiu, nezlomil by si nohu.

Ospravedlnil sa všetkým snehuliakom za svoje zlé správanie a keď sa mu noha zahojila, nastúpil aj on do Snežnej školy a usilovne sa učil všetky predmety. Od tých čias v tomto kráľovstve znova panovala dobrota a láska.

*Magdaléna Žišková, 13 rokov
ZŠ Limbová, Trnava
2. miesto v kategórii próza II. stupeň ZŠ*

ZVONIVÝ BUDÍK

Bol raz jeden veľmi zvonivý budík a patril istému deduškovi. Raz deduško povedal: „Tento budík ma budí vždy o polnoci, nemám to rád!“

Ale budík si povzdychol: „Ach, deduško ma chce vyhodiť, lebo nevidí! Ach, už je 6.00 hodín.“

A v tom mu v hlave skrsol nápad! „Pôjdem zohnať okuliare.“

Ale ľahké to nebolo! Najprv musel vyklázať z deduškovho vrečka, kým sa odtiaľ dostal, bolo už ráno: „Ajajaj! Je už ráno, ale to je dobre, aspoň už otvorili obchod s okuliarmi! A mám šťastie!“

Keď prišiel k tomu obchodu, budík zašepkal: „Prosím si okuliare!“

„Máš peniaze?“ – opýtal sa predavač.

„Mám!“ Budík dal peniaze, predavač okuliare. Budík dal deduškovi okuliare, potom spolu žili šťastne, až kým deduško nezomrel a budík nezhrdzavel.

*Lubko Gazdík, 8 rokov
ZŠ Vančurova, Trnava
3. miesto v kategórii próza I. stupeň ZŠ*

AUTÍČKO FAVO

Kde bolo, tam bolo,
na parkovisku červené autíčko bývalo,
Favo sa volalo.
Cestovalo na východ, na západ, sever, juh,
až raz povedalo: „Uch, uch, uch!“
Začalo vzdychať, dymiť, plakať,
k lekárovi rýchlo sa utiekať.

Ujo lekár modrý plášť navliekal,
autíčku výfuk, motor, chladič vymieňal.
Vyliečené autíčko rýchlo preč uháňalo,
ujovi lekárovi na pozdrav zamávalo.
Keď na ceste stretnete červené Favo,
zistíte, že je vyliečené a žije zdravo.

*Peter Drozda, 10 rokov
ZŠ A. Merici, Trnava
1. miesto v kategórii poézia*

LENIVÁ EVIČKA

Bola jedna riečka malá,
Evičkou sa nazývala.
Vo dne v noci prúdom tečie,
nič nerobí, len sa vlečie.
A lenivosť? Tá s ňou tečie.
Až sa jedno krásne ráno
pustil riečkou pekný džbánok.
Džbánok pláva deň a noc,
kto mu príde na pomoc?
A vtom našu Evičku
pošteklí jemne po líčku.
Evička sa zahľadá:
„Ktože ma to tu hladí
a spať mi nedovolí?“
„Evička, už mám toho dosť,
doplatíš na tú lenivosť!“
„Veď už som aj doplatila,
ja som krásna dievka bola,
macocha ma zakliala,
by vodičkou ostala.“
Ale vtom, kde sa vzal, tu sa vzal,

prišiel sa napit' krásny kráľ.
Perami dotkne sa čirej vody,
namočí si tvár i nohy.
Vtom zablýskalo sa, zahrmeli hromy,
Evička sa v tom hluku aj bojí.
Lenže nemôže lenivieť,
dostala šancu, teraz, hneď.
Pred ňou chyžka neveľká, pekná,
no celá špinavá.
„Nie, musím pracovať,
nemôžem teraz postávať.
Musím to teraz dokázať!“
Keď už všetko upratala
a chalúpku vyzmetala,
vyjde von
a vtom uzrie kráľa s koňom.
Kráľ si ju na koňa posadí
a do uška jej tíško ševelí:
„Ty si mi Evička premilá,
nad lenivosťou zvíťazila.“

*Lucia Nemcová, 12 rokov
ZŠ Gorkého, Trnava
3. miesto v kategórii poézia*

ROZPRÁVKA O CMÚLAJÚCOM KRÁĽOVSTVE

Kde bolo, tam nebolo, kde nebolo, tam bolo, bola raz jedna krajina a tá sa volala Cmúľajpalcovo. V tejto krajine si všetci cmúľali palce. Každé dve hodiny si ich menili. Najskôr si cmúľali palec na ľavej ruke a potom na pravej. Museli ich striedať, lebo by im mohli od toľkého cmúľania aj odpadnúť.

V tejto krajine vládol kráľ Samuel Cmúľajpalec III. Aká by to bola rozprávka, keby kráľ nemal aspoň dve dcéry. Staršia sa volala Marika a mladšia Mirka. Boli to veľmi pekné cmúľajky. V tomto kráľovstve kvôli cmúľaniu všetci pracovali iba jednou rukou, preto bola práca polovičná a okrem toho sa ľudia začali sťažovať na neprijemnú bolesť palcov. Nahnevalo to aj samotného kráľa.

Jedného krásneho ucmúľaného rána, kráľ poprosil celý svet o pomoc. A tomu, kto zbaví ich krajinu cmúľacieho zlozvyku, sľúbil ruku svojej staršej dcéry. Na pomoc prišiel kráľ z krajiny Cukrikovo. V cukrikovom kráľovstve sa vyrábali veľmi chutné cukríky, ktoré kráľ so sebou priviezol. Kráľ Cukrikova, Leonard V. Karamelový, ihneď ľuďom naordinoval cukrikovú liečbu. Vysvetlil im, že cmúľanie cukrikov je lepšie ako cmúľanie palcov. Kráľ spolu so svojimi poddanými sa pustili do maškrtenia a veľmi im cukríky chutili. Aj práca im išla od ruky. Kráľovstvo začalo prekvitať, kráľovské pokladnice sa naplňovali, až kým nenastali cukrikové problémy. Pýtate sa aké? Všetkých začali bolieť zuby. Čo robiť? Kráľovi neostávalo nič iné, iba požiadať druhýkrát celý svet o pomoc. Kráľ za vyličenie kráľovstva sľúbil ruku svojej mladšej dcéry. Z druhého konca sveta prišiel kráľ z krajiny Zubárovo. Volal sa Zdeno II. Stolička. Kráľ Samuel Cmúľajpalec

III. ho privítal a čakal, čo sa bude robiť. Kráľ Zdeno II. Stolička sa pustil do práce a začal ľuďom opravovať zuby. Víťal, plomboval a keď bolo treba, tak aj trhal. Trvalo mu to celých 355 dní. Každému hneď vysvetlil, aké je to nezdravé stále cmúľať cukríky a keď chcú mať zdravé zuby, tak musia jesť veľa zeleniny a ovocia a nesmú si zabúdať umývať zuby. Ľudia sa vrtania a trhania zubov veľmi báli, a tak Zdena II. Stoličku poslúchli. Kráľ Zdeno II. Stolička dostal za odmenu ruku mladšej dcéry Mirky.

A v Cmúľajpalcove si ľudia dodnes poctivo umývajú zuby a chrupkajú zdravé ovocie a zeleninu. Keď neveríte, môžete sa tam ísť pozrieť, možno aj vám ponúknu.

Dávid Vozár, 13 rokov

ZŠ Limbová, Trnava

3. miesto v kategórii próza II. stupeň ZŠ

PYŠNÁ SALÓNKA

V strede izby, vo veľkej paráde, stála mladá jedlička. Bola ozdobená krásnymi vianočnými ozdobami a ozdôbkami. Farebné gule súperili s lesklými pozlátkami, koho bude viacej vidieť. Na jej vetvičkách sa tlačili čokoládové figúrky, tyčinky a ovocné cukríky. Večer, keď zhaslo svetlo, na jedličke sa rozsvietili rôznofarebné svetielka. A nad tou nádherou žiarila veľká zlatá hviezda.

Na jednej vetvičke vedľa seba viseli tučná salónka a malinký cukríček. Ich susedstvo bolo zatiaľ veľmi krátke, veď ešte len nedávno stromček ozdobili. No už od začiatku sa salónka naparovala. „Som najkrajšia a ukrývam najtučnejší orieškový bombón,“ hovorila. Potom sa rozhojdala na striebornej nitke a narážala do malého cukríka. Chudák cukrík! Stále plakal a bol z toho celý nešťastný. Veď čo, keď bude samá modrina a nikto ho nebude chcieť? Ostatné salónky darmo napomínali pyšnú sestričku. Darma sa hviezda hnevávala, darma sa jedlička otriasala, aby ju zhodila. Nič nepomohlo! Celé hodiny bolo počuť: „Ja som najkrajšia, najlepšia, mňa určite zjedia ako prvú“. Najhoršie bolo, že sa nielen vychvaľovala, ale aj urážala cukrík: „Čo ty, malý chudák, proti mne môžeš? Radšej sa niekam schovaj a ušetri si tú hanbu, veď ťa každý odmietne“.

Čo sa však nestalo. Raz do izby vošlo malé maškrtné dievčatko. Kráčalo rovno k jedličke. Ako tak rozmýšľa, na čom si zamaškrtí, padne mu do oka naša namyslená salónka. „Tá je krásna,“ vydýchne očarené a už siaha rukou po nej. Odrhne ju, roztvorí a zrazu! Vykrične, pustí salónku na zem a utečie z izby. Jedlička, hviezda i sestričky salónky prekvapene pozerajú. Z rozbalenej pyšnice pomaly vylieza červík.

„Ako sa vychvaľovala,“ nesie sa šeptom od jednej salónky k druhej, od ozdoby k ozdobe až k žiarivej hviezde. Ale nik ju neľutoval.

Až do konca Vianoc si nažívali v pokoji a láske. Aj malý cukrík!

Marta Veselská, 14 rokov

ZŠ Gorkého, Trnava

O TROCH VAREŠKÁCH

Za siedmimi horami a siedmimi dolinami stála malá chalúpka, v ktorej žil starček Jonáš. Starček vyrezával z dreva pekné drevené skrinky. Keď mu zostalo trochu dreva, vyrezával varešky. Raz za čas zobral veci, ktoré vyrezal, na trh. Na trhu porozkladal svoje veci a čakal na prvých kupujúcich.

Ani si nevšimol rozhovor, ktorý sa odohral medzi tromi vareškami. Dve boli pekné, štíhle, vyrezané z lipového dreva, tretia malá, tmavá, z čerešňového dreva. Dve lipové varešky sa jej stále posmievali, že je škaredá, malá a nepotrebná. Boli by ešte pokračovali v posmievaní, keby k stánku neprišlo dievčatko s mamou. Prišli si vybrať varešku. Starček im ponúkol z lipového dreva. Ale pani si vybrala malú varešku z čerešňového dreva, vraj je tá pravá, s ktorou sa uvari tá najchutnejšia polievka. A tým dvom vareškám ostal len dlhý nos a pochopili, že krásna nie je všetko.

*Filip Deket, 10 rokov
ZŠ Ul. K. Mahra, Trnava*

O MÚDREJ LIPE

Kde bolo, tam bolo, dúfam, že aj bolo a keď nebolo, tak už ani nebude.

Jedného dňa pán Mrkvička zasadil za svojou záhradkou dva stromy – lipu a topoľ. Po dlhom čase však svoj pozemok predal aj s nimi. Nový majiteľ dom zbúral a dal postaviť cestu. Lipa a topoľ tam ostali stáť úplne osamotené.

Cesta už bola hotová. Deň čo deň po nej prešli milióny áut. Tak lipa po čase zistila, že má problémy s dýchaním. Rozhodla sa, že pôjde za známym liečiteľom stromov a stromčekov. Žil v lese a všetci ho poznali podľa červenej čiapočky na hlave, akú nosia všetky d'atle na celom svete. Ten nemusel ani dlho rozmýšľať a hneď jej povedal: „Milá moja lipka! Prest'ahuj sa ty len pekne do lesa. Inak zdravá nebudeš!“

Lipa zosmutnela. Nechcela opustiť topoľ. Bol to jej najlepší kamarát, s ktorým sa poznali od zasadenia. Dlhو rozmýšľala, až ju napadlo, že bude chodiť kupovať kyslík do obchodu so zdravým vzduchom. Pomyslela si: „V obchodoch sa dá predsa kúpiť jedlo, nápoje, hračky, rôzne kvetiny a všelijaké iné potrebné veci! Prečo by sa nedal kúpiť čerstvý zdravý vzduch?“

Nápad to bol pekný, ale problém bol taký obchod nájsť. Prvý deň sa vybrala a našla iba obchody s cukrovinkami. Druhý deň po dlhom hľadaní našla iba obchody s rôznymi nápojmi. Aj tretí deň sa vybrala hľadať. No zas nenašla to, čo hľadala. Hoci si už myslela, že nenájde obchod so zdravým vzduchom, nevzdala sa a znovu išla.

Na desiaty deň konečne bola úspešná a odvtedy každú noc chodila nakupovať do tajomného obchodu na kraji lesa. Platila jediným, čo mala – lipovými kvetmi.

Keď uvidíte v noci pri ceste stáť topoľ sám, tak sa nezľaknite. Lipa svojho kamaráta neopustila, ona sa nadránom určite vráti.

*Andrea Václavová, 11 rokov
Gymnázium J. Hollého, Trnava*

ROZPRÁVKA O OŽIVNUTOM SNEHULIAKOVI

V škole bola vždy nuda. Dejeopísárka opäť prednášala niečo o kráľoch, významných bitkách vojvodcov a čo ja viem, o čom ešte, no ja som bol v mysli už na zasneženom sva-hu za mestom. Cíffn! ozval sa zvonec a ja som vystrelil ako namydlený blesk.

„Ešte si sadni, neskončila som.“ Povedala a mňa skoro trafil šľak. V duchu som klial a stále som ju nepočúval. Opäť som bol v mysli na sva-hu, kde sa beľel sneh. „Čo na to hovoríš?“ spýtala sa ma učiteľka.

„Na čo prosím?“ povedal som.

„Do žiackej knižky si napiš: Na hodine som nedával pozor.“

Jéžísmária! Poznámka. Už len to mi chýbalo.

„No, môžete ísť,“ povedala. No konečne.

„Skoro som sa z nej zbláznil,“ hovoril som po ceste domov Rišovi, môjmu najlepšiemu kamošovi.

„Aj ja,“ odvetil.

„Ešte jedna taká hodina a môžeme ísť do Pezinka.“

„No veru.“

Potom sme sa rozlúčili s tým, že o pol tretej sa stretneme na svahu.

S Rišom sme sa stretli pod svahom. Vyšli sme naň a zbadali sme partiu deviatokov, dvoch o málo mladších chlapcov a niekoľko veselo pobehujúcich druhákov. Sneh sa na svahu krásne belel a dolu stáli dvaja snehuliaci. Jeden naľavo, druhý napravo. Súťažili sme, kto zídne skôr dole, pričom ako cieľovú čiaru sme použili myslennú čiaru medzi snehuliakmi. Väčšinou vyhrával Rišo, lebo mal ľahšie sane. Keď sme sa spustili asi dvadsiaty raz, dolu sme sa zrazili a skoro sme zhodili jedného snehuliaka.

„Nezdalo sa ti, že tomu snehuliakovi sa nejako zabyslo v očiach?“ spýtal sa ma po ceste nahor.

„Tebe z nej tuším fakt šiblo,“ povedal som.

Rišo nechápal, a tak som ukázal na dom našej dejepisárky, ktorý stál obďaleč. Vtom sa Rišo strašne rozosmial a až moja otázka: „Ale, ako si to myslel s tým snehuliakom?“ ho zastavila v zdanlivo nekonečnom smiechu. Niežeby som si nemyslel, že sa pomýlil, ale nechcel som, aby si myslel, že ma nezaujímajú jeho názory.

„To sa mi len tak zazdalo,“ povedal.

Pri ďalšom spustení sa to ale zazdalo i mne.

„Rišo,“ povedal som vydesene.

„Čo je?“

„Aj mne sa zdalo, že sa mu blyso v očiach.“

„Hahaha,“ povedal, „veľmi vtipné. Nerob si zo mňa strandu.“

„Ale teraz som to myslel vážne. Žiadna stranda.“

„Ale keď ma klameš...“ odvetil a otočil sa.

„Kam ideš?“ povedal som a šiel som za ním.

„To treba preveriť, lebo...“ nedopovedal. Snehuliak s iskriacimi očami zrazu začal kráčať k nám.

„Čo je to?“ opýtal sa Rišo zdesene.

„Práve som ti chcel položiť rovnakú otázku,“ povedal som rovnakým tónom.

„Ahoj, volám sa Mraziak,“ povedal snehuliak a my (v tej chvíli bleďi ako steny) sme skoro spadli z nôh.

„Ty si živý?“ nabral napokon viac odvahy Rišo. To posmelilo i mňa.

„Jasnačka,“ povedal snehuliak.

„Páni, my sa tu rozprávame so živým snehuliakom,“ povedal som.

„No a čo,“ povedal pokojne snehuliak, „veď nie ste ani prví, ani poslední.“

„Čože?“ povedali sme ja i Rišo takmer súčasne.

„No viete,“ začal snehuliak Mraziak, „niektorí snehuliaci oživnú.“

„Kofkí?“ spýtal som sa.

„Asi desatina. Prečo?“

„Len tak,“ povedal som.

„Chlapci, ktorí takého snehuliaka videli, o tom obyčajne nikomu nehovoria. Boja sa totiž, že by ich pokladali za bláznov. To isté by som odporúčal i vám.“

„A čo robí taký oživnutý snehuliak?“ položil Rišo Mraziakovi otázku.

„Oživnutých snehuliakov spoznávajú len chlapci a dievčatá. Dospeli nie. Takíto snehuliaci sa s deťmi, ktoré ich spoznali, hrajú. Čo ideme robiť?“

„A čo tí, ktorí boli na kopci? Ved' ťa museli vidieť!“ povedal som a obzrel som sa. Nikto tam už nebol.

„Čo si hovoril? Nepočul som dobre,“ povedal snehuliak.

„Už nič,“ odvetil som a nahol som sa.

„Čo robíš?“ opýtal sa Rišo.

„Poďme sa guľovať,“ odvetil som a hodil doňho snehovú guľu.

Začala sa mela. Každý proti každému.

„Mraziak, ty podvádzáš. Ty si snehuliak,“ povedal som po chvíli a všetci sme sa rozosmiali. Guľovali sme sa až do západu slnka.

„Už musíme ísť,“ povedal som Mraziakovi.

„Zajtra je sobota. Stretneme sa zajtra o 11.00,“ zavelil Mraziak.

„Ahoj!“ pozdravili sme sa.

Takto to vyzeralo celú zimu. Jedného dňa som sa zobudil dosť neskoro a keď som vyzrel von oknom, zbadal som, že snehu nebolo. Rišo už bude určite hore, pomyslel som si a vytočil telefónne číslo Rišovho mobilu.

„Čauko!“ povedal, „čo chceš?“

„Nevidíš, že sa roztopil sneh?“

„Vidím a čo?“

„Mraziak sa určite roztopil.“

„Húúúps!“ preglgol Rišo a pokoj ho hneď prešiel.

Čo sa stalo s Mraziakom, sme nevedeli až do mája. Ráno mi dal otec pohľadnicu z Popradu s textom:

Milý Tomáš!

Pišem Ti z Popradu, kam som odišiel, aby som sa neroztopil. Cez leto budem brigádovať v mraziarňach a v zime zas budem pomáhať na svahoch. Je tu príjemne chladno. Prepáč, že Ti pišem tak neskoro, ale chvíľu mi trvalo, kým som sa naučil písať. Ja za Tebou prísť nemôžem, preto ak chceš, prid' ma pozrieť Ty aj s Rišom.

Tvoj

Mraziak.

„Hurá!!!“ skríkol som.

„Čo je?“ spýtal sa otec.

„Ale nič.“

Keď som sa s Rišom stretol, opýtal som sa: „Stavím sa, že nevieš, čo mi dnes prišlo.“

„Pohľadnica od Mraziaka.“

„Aj tebe prišla?“

„Áno.“

Nasledujúcu zimu sme rodičov prehovorili, aby sme išli spoločne do Popradu na lyžovačku, a tak sme sa opäť stretli s Mraziakom. Ten bol z toho celý natešený. Ved' aj my.

Ale kto by nebol, keď sa po takmer roku stretne s vynikajúcim priateľom. Rodičom sa tam tiež páčilo, a tak tam budeme chodiť každú zimu.

*Hotový Tomáš, 12 rokov
ZŠ v Jame, Trnava*

PAPAGÁJ PEPSI (Rozprávka na rovnaké písmenko)

Papagáj Pepsi preletel polovicou Poľska, potom padol pod prederavený peň. Pepsiho prebral piskot parníka. Preľaknutý pozrel priamo ponad pavučinu pokojného pavúka. Pavúk povedal: „Prečo pristávaš priamo pri pavučine pána Penzistu?“
Pepsi protirečil: „Pristávať? Prečo? Ponáhľam sa pomôcť pirátovi Pokrvnému Prenasledovateľovi!“

Po polhodine plnej príbehov prekvapený pavúk prikývol Pepsimu: „Prajem príjemné prázdniny. Pozdravuj piráta!“

Papagáj Pepsi priletel pred Petrohradský prístav Potemkin, pomenovaný podľa plavidla Potemkinov. Potom pojedol pikantnú polievku pizzérie Papapopo pod pohorím Pastalušt.

„Pozri, Pepsi!“ počul pri posteli. Pod posteľou polihoval prestrašidelný pes. Preľaknutý Pepsi preskočil posteľ, pristál pod poličkou plnou plyšových psíkov. Pes povedal: „Prečo pištiš?“

„Pretože plašíš plaché papagáje, prestaň!“ pohrozil Pepsi.

„Prepáč, povedal prekvapený pes. Po prehováraní Pepsi poslúchol. Priatelia prebrali prežitú príhodu. Pepsi poďakoval príjemnému priateľovi, pretože pohostinnosť psa padla perfektne.

Papagáj, prelietajúc pomaly ponad pohorie Pamír, pospevoval pirátsku pieseň. Po päťdňovom prelete pristál pri Portoriku. Prekvapený pozeral priamo pred pirátovu plachteticu. Pristúpil ... Plachtetica Pepsimu pripomínala prázdniny, prežitú pri pirátovej partii. Papagáj Pepsi prisadol pod provu, potešený pirátovou prítomnosťou, plávajúc popri pobreží Portorika.

*Natália Tomašovičová, 13 rokov
ZŠ Vančurova, Trnava*

PREŠIBANÁ MUCHA

Vletela raz mucha
kominárovi do ucha.
Ale v uchu čierna tma,
len chyto von, ak sa to dá.
Východ nájsť sa nedarí.
Čo kominár s muchou urobí?
Zájde predsa k lekárovi!
A lekár z čierneho ucha vybral ju,
no tá prešibaná mucha
vletela do lekárovho ucha!
Tam je čisto i teplučko,
mucha je rada, veď u lekára

hygiena je vždy prvoradá!
Mucha čuší, lenže beda, prebeda!
Svoje krídla nevystiera
a je hladná, nezbeda.
Nôžkami však začne škrabkať,
lekára chce trochu naštváť.
S lekárom však nie sú žarty žiadne,
tekutinou vyšpricuje svoje ucho riadne.
Polomŕtva mucha uzrie svetlo sveta,
netrvalo dlho a už opäť lieta.
Poučenie pre seba také si zobrala,
aby sa už nikdy do ucha nebrala.

*Monika Tajcnárová, 11 rokov
ZŠ A. Merici, Trnava*

STROJ ČASU

V roku 4444 dňa 4. mesiaca 4 vynašiel konečne Internet Zabalovský stroj času. „Prenesiem sa do 21. storočia,“ povedal a už tam bol.

Prvé čo zbadal, boli veľmi čudní ľudia.

„Asi je práve zima, keď chodia v kabátoch,“ pomyslel si. „Ale načo sú im, veď môžu mať pohodlný radiátor veľkosti 5 cm.“ Vydal sa do mesta.

„Oni majú vlasy,“ čudoval sa, „o tom sme sa učili v počítačovom programe história. Asi sú z rokov 0 až 2004. Autá, mobilné telefóny, hračky, oblečenie, výzdoba, obchody, to sú všetko veľmi staré pamiatky. Táto Trnava takto vyzerala?“

Túlal sa po meste a čudoval sa vecami okolo seba. Prišiel až ku kníhkupectvu. Takto sa ešte nikdy v živote nečudoval, veď videl knihy. Vošiel doň a začítal sa do jednej knihy. Odmalička sa učil čítať v škole na počítačoch. Knihy nepoznal. Zobral si ju a šiel von. Ale to už mu bola kniha vytrhnutá z ruky. „Hej, veď ja som v živote nevidel knihu!“

„Keď si chceš čítať bez zaplatenie, choď do knižnice!“ odvrkla mu predavačka.

Do knižnice? Veď to je sklad kníh, či nie? A tak sa pýtal každého okoloidúceho, kde je knižnica.

„Pôjdete stále rovno a potom zabočte doľava,“ povedal mu jeden pán.

Po hodine knižnicu našiel a začítal sa znova. Keď chcel odísť aj s knihou v ruke, knihovníčka sa ho spýtala: „Na aké meno si chceš požičať toho Morského vlka?“

„Internet Zabalovský,“ odpovedal Internet.

„Kde bývaš?“

„V Trnave.“

„Adresa?“

„Počítačová 8887.“

„Takú ulicu nepoznám. Kde je to?“

„V Trnave,“ odvetil Internet už trochu nahnevane.

„To viem, ale kde??“

„V Trnave!!!“ Internet skrikol na pani knihovníčku a bežal do svojho roku.

Keď prečítal knihu, povedal si, že nič lepšie neexistuje. Musím ísť na ministerstvo Zabudnutých a zavrhnutých vecí. Keď prišiel na ministerstvo, vynadal pracovníkovi: „Prečo ste zabudli na knihy?! Prečítajte si túto,“ povedal a strčil mu Morského vlka pred nos. Za dva dni prišiel opäť a pracovník povedal, že knihu číta jeho šéf.

„Uf, to bola paráda,“ ozvalo sa z vedľajšej miestnosti. „Toho chlapca musím pochváliť.“

V tej chvíli sa dvere rozleteli a dnu vbehol natešený Internet. „Pane, prišlo mi na um, že by sme si mohli založiť vydavateľstvo kníh.“

„Áno, to som chcel povedať aj ja. Ten, kto zavrhol knihu, musel byť riadny hlupák.“

„Ako sa bude volať vydavateľstvo? Dajme mu meno Knižnica, tam si ľudia chodili požičovať knihy. Tu im ich dáme zadarmo.“

„Dobre,“ súhlasil šéf. „Prvá vydaná kniha sa bude volať Morský vlk!!!“

*Adam Krupík, 10 rokov
Gymnázium J. Hollého, Trnava*

Vyšlo s finančnou podporou Mesta Trnava.

Čaruška. Časopis mladých čitateľov.

Roč. 9. Mimoriadne číslo: Moja rozprávka. Zborník ocenených prác v súťaži vo vlastnej literárnej tvorbe detí.

Rok: 2004.

Grafický návrh obálky: Oksana Lukomska.

Redakčná rada: B. Jakubáčová, V. Chorvatovičová, L. Karabová. Zodp. redaktor: E. Díteová.

Vydala Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave.